

Jonagold en Jonagoldmutanten

Jonagold behoort tot de lekkerste na-oorlogse appels. De oorspronkelijke Jonagold is in 1943 als kruising van de Jonathan en de Golden Delicious gewonnen in een Amerikaans onderzoeksstation. Ze is pas in 1968 bij ons geïntroduceerd en al snel erg populair geworden. Ook nu nog is het een hoofdrolspeler in de appelteelt. Na een teruggang een jaar of tien geleden, is ze door de komst van nieuwe mutanten de laatste jaren overal te verkrijgen. Bij onze zuiderburen is ze het belangrijkste appelras gebleven. In de loop der jaren zijn er veel Jonagoldmutanten geïntroduceerd.

“Honderd mutanten in dertig jaar”, deze kop sierde tien jaar geleden een overzicht dat onderzoeker Henk Kemp opstelde over het assortiment Jonagold. In de afgelopen jaren is de lijst nog langer geworden.

De oorspronkelijke Jonagold is uit de handelsteelt verdwenen maar is nog regelmatig aan te treffen als boomgaard- of fruittuinboom. Dat geldt ook voor oudere mutanten die niet meer in de handel zijn.

De mutanten zijn beter gekleurd dan de oorspronkelijke Jonagold en soms ligt de rijptijd wat vroeger, zodat het voor de kweker aantrekkelijk is om de concurrentie voor te zijn met het op de markt brengen van zijn oogst. Overigens kleuren hoogstambomen van Jonagoldmutanten minder goed dan wanneer ze op de zwakke onderstammen zijn gezet.

In de groentewinkels en supermarkten worden tegenwoordig alleen Jonagoldmutanten aangeboden, vooral Jonagored, Red Jonaprince (Red Prince), Jonagored

Supra en Novajo. Daarnaast kunnen nog Marnica en Decosta genoemd worden.

Onder de hobbytelers zijn de oorspronkelijke Jonagold en de oudere mutanten breed verspreid. Vaak brengen particulieren op onze determinatiedagen Jonagoldappels in, omdat ze de naam van de appels van hun boom niet weten. De ingebrachte Jonagolds hebben vaak een relatief lange steel, maar omdat het boomgaardappels zijn, die soms niet goed belicht zijn, missen ze soms de karakteristieke kleuren. Ze zijn te groen of te klein gebleven. Toch kunnen we de vruchten meestal direct herkennen aan de heerlijke karakteristieke smaak, maar we kunnen de afzonderlijk mutanten niet goed thuis brengen. We moeten ons gewoonlijk beperken tot de

Oorspronkelijke Jonagold.

mededeling dat het één van de vele Jonagoldmutanten is.

De oorspronkelijke Jonagold is een grote ronde herfstappel, met diepe kelk en diepe steelholte waarin een lange dunne steel staat, verdikt aan het einde. De vrucht is iets scheef en naar de kelk toe wat versmald, waardoor ze schijnbaar iets hoog gevormd lijkt. Het crèmegele luchtige vruchtvlees wordt door Petzold omschreven als “harmonisch met een milde rinse smaak”. Hoe beter gekleurd, hoe beter ook de smaak. De vele mutanten zijn dieper gekleurd en groter.

De boom draagt snel en regelmatig. De boomvorm is opvallend door het vele hangende hout. Erg laag hangende takken kunnen beter weggesnoeid worden. Ze draagt ook op éénjarig hout. Bij de snoei moet men

Mutant Jonagored Supra.

Jonagold en de meest voorkomende mutanten in Nederland en België		
Rasnaam	Merknaam	Kleuring
(Oorspronkelijke) Jonagold		Groene tot groengele vrucht met grote oranje- tot gestreepte bloes, licht oranje gestippeld. Soms volledig gele of groene vruchten.
<i>Meer bloes met streepjes</i> Crowngold Highwood Jonagold Geerdens Jored Nicobel Wilmuta		Klein gestreept tot gesloten helderrode bloes. Bloes met veel kleine streepjes. Gestreepte oranje- tot bloes. Oranje- tot, licht gestreept. Fijne streepjes over de fraaie oranje- tot bloes. Oranje- tot gevlekte en gestreept bloes met dieprode strepen.
<i>Helderrood</i> Chasel Jonabres Jonagold 2000 Jonaspur King FG 1136 King Nicolais Jored King Prince Jonagold Schneica	Jonagold Excel Jonagold Waterval Prince Jonica	Egaal frisrood. Egaal helderrode bloes. Egaal helderrode bloes. Helderrood, egaal, iets gestreept. Iets gestreepte tot gesloten helderrode bloes. Egale helderrode bloes, soms gestreept. Helderrood (vroeg variëteit). Egaal helderrood, met lichte streepjes. Tamelijk veel helderrode bloes, soms gestreept, soms bruinig.
<i>Helder- tot iets donkerrood</i> Jonabel Jonagold Jonagold Boerekamp Robijn	Novajo Early Queen	Fraai egaal helder- tot wat donkerrood, vaak gestreept (scheve vrucht). Veel bloes, helder- tot donkerrood, soms gestreept. Tamelijk veel helder tot donkerrode bloes, vaak fijn gestreept. Egaal helderrood (zeer vroeg ras).
<i>Donkerrood</i> Decosta Jonagored Jonaprim Jonagold Supra Jonaveld Marnica (Marnika) Martens Primo Red Jonaprim Rubinstar Vivista	Jonagold de Coster Morren's First Red Wilton's, Red Prince	Tamelijk donkerrood, gestreept tot gesloten. Egaal donkerrood gebloes. Veel donkerrode bloes, soms grof gestreept. Egaal intens donkerrood tot paarsrood. Egaal donkerrood tot paarsrood, licht gestreept. Veel donkerrood gebloes, soms wat gestreept. Helder egaal donkerrood egaal. Egaal intens donkerrood tot paarsrood. Tamelijk donkerrood, gestreepte tot gesloten bloes. Egaal helderrood tot donkerrood met lichte stippen. Egaal helderrood tot donkerrood.

Novajo.

Jonagold Boerekamp.

Jonagold Wilmuta.

Jonagored.

Marnika.

Wilmuta.

Red Jonaprince Brogdale.

King Jonagold.

Prince Jonagold.

erop letten veel korte eenjarige twijgen te laten staan en de lange nieuwe scheuten te verwijderen.

Er zijn er nog veel meer. In Nederland en België zijn o.a. geïntroduceerd: Daamen I en II, Dalico, de Jager I en II, Eversdijk, Fernelmont, Fleuren, Gelrum, Goldpurper, Grofils, Gorbi Hackers, Helden, Heines, J. v.d. Beek, J. van Velden, Jokobs, Jonaca, Jonacap, Jonakap, Jonasty, Jorayca, Komet, Ley, Lindenberg, Looyen, Maatschap I, Maatschap II, Mojr, Nijsten, Peters, Pfeiffer, Jj. de Haemer, Reniers I en II, Ruijssen, Schliecker vd Anker, Verploeg, Weverwijk, Wiggers, Wulff.

En dan is er ook nog een aantal buitenlandse mutanten die bij ons niet voorkomen.